

به‌ها و هه‌ئه‌ی پیشینییه‌کان

سه‌باح ره‌نجدهر

- ناوی کتیب: به‌ها و هه‌له‌ی پیشینیان
  - شاعیر: سه‌باح رهنجدەر
  - بابەت: شاعر + په‌خشانە‌شاعر
  - پیتچنین: یاد سه‌باح رهنجدەر
  - هه‌له‌گری: محمەد عەبدولرەحمان خدر
  - نه‌خشە‌سازی: جەوهر فەتاح
  - چاپ: چاپی یه‌که‌م ۲۰۱۹، چاپخانه‌ی تاران - تاران
  - ئەژمار: ۵۰۰ دانە
  - نرخ: (۱۰۰۰) دینار
- له‌ به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه‌ گشتیه‌کان / هه‌ریمی کوردستان
ژماره‌ی سپاردن، (۴) ی سالی (۲۰۱۹) ی پیدراوه.

دۆخى يەكەم

هه‌موو کهسه‌کان له بوئیری پۆشتدا پازن

حاجی له‌قله‌ق به ته‌واوی بوون مایه‌وه و هه‌نیسکی نائومی‌دی
 به‌سه‌ر هه‌ولێردا هه‌لدا
 بارانیش کۆتری ده‌نیشی و بال ده‌داته‌وه
 زه‌وی زمان به لیوی داده‌هینی و ته‌ری ده‌کات
 هه‌ور دیکتاتۆر نییه
 ئاسمان داگیرده‌کات به‌لام ساتی ئاخاوتنی راسته‌قینه‌ی دی
 ده‌ست به ده‌موچاوی داده‌هینی و رقی خاوده‌بیته‌وه
 خۆی له‌ناوده‌با و ئەو ئازاد و ریز نه‌شکاو
 به ده‌وری بانگی یه‌که‌م و زه‌نگوله و گومه‌زدا ده‌خولینیته‌وه
 خۆریش ئاواده‌بی پاش پیلوو داخستن په‌شیمان ده‌بیته‌وه
 راسپارده‌ی دلیم به‌وپه‌ری دل‌ه‌وه خوینده‌وه
 زوو هاتمه‌وه و ده‌موچاوی گلۆپی مال‌م
 پر ده‌مار و خوین کرد و وره‌م خسته‌به‌ر
 مال به په‌رستگا و یه‌که‌م شووشتنی پیرۆز ده‌زانم

خه‌ویکی ئارام ده‌رژینینه چاومه‌وه
 سواریکی پاکیزه پارچه پارچه
 که‌لو و ئاوازی هاونا‌هه‌نگ و سیبوری هه‌له‌دایه ناو ده‌ستمان
 له‌به‌ر مالی ته‌ورات و ئینجیل و قورئانی ده‌م به‌ وێرد و نه‌وای مندا
 له‌ ئه‌سپه‌ به‌هره‌مه‌ند و بلیمه‌ته‌که‌ی دابه‌زی
 ریگا رکه‌به‌ر کایه‌تی له‌گه‌ل نه‌کرد
 ئارام و رۆشن وه‌ک ده‌موچاوی دایکیک
 تازه‌نۆبه‌ره‌که‌یان له‌ تنیشتی دانا‌ییت
 فرمیسک له‌ چاوی قاوه‌یی رژا و به‌ تۆری چلچرا س‌ریم
 به‌ هه‌ویری ئاردی گه‌نم کردمه‌ په‌یکه‌ر
 لا‌ولاو به‌ ده‌ست و پێی هه‌لچوو
 بووه‌ یاده‌وه‌ری هه‌لۆی کۆچه‌ر
 که‌ دووکه‌ل و بارووتی بۆردوومان به‌ چۆکی‌دا نه‌هینا
 چل پی‌عه‌مبه‌ر به‌ چیچکانه‌وه‌ له‌ ده‌وری دانیشتوون
 چه‌وت شه‌و و چه‌وت رۆژ بیریان کرده‌وه و مانه‌وه
 دواتر رێی هاتنه‌وه‌ ناو خۆیان لێ ون بوو
 کێ کلپه‌ له‌ سه‌ری هه‌لسی و بویری ئه‌وه‌ی هه‌ییت بی‌رده‌دا ب‌روات
 نه‌خشی خه‌والوویی ده‌شکینیت و باویشک نادا
 مال به‌ په‌رستگا و یه‌که‌م شووشتنی پیرۆز ده‌زانی
 خه‌ویکی ئارام ده‌رژینینه چاویه‌وه
 شه‌و و رۆژیش بالی شه‌می فری ده‌ده‌ن و ده‌گه‌رپ‌نه‌وه‌ مالی خۆیان
 رازیک مالی ر‌ووناک کردووه‌ته‌وه
 هه‌موو که‌سه‌کان رازن له‌ یه‌که‌م شوین ده‌گه‌رپ‌نه‌وه‌

ئه‌ستیره‌ هیلانه‌ی له‌ ناوله‌پی ئاسمانه‌ به‌ رۆژ به‌تالی ده‌کات و

به شه‌ویش ده‌گه‌رپته‌وه ناوی که رۆژ به‌تالی ده‌کات مه‌رگ هی‌رش ده‌هی‌تته ژووری له‌ داره‌تهرم زیندانی ده‌کات ئه‌ستیره ئیمه‌یه من ئه‌وی دی ئه‌ستیره و ئه‌وی دی شتیکی کۆنه ژیاوه‌ته‌وه خۆراکی سه‌ر سینییه‌که‌ی هی‌شتان تیکنه‌چووه و کتیبه‌ کراوه‌کانی دانه‌خراون په‌شیمانی جواترین وشه‌یه له‌ زمان ناسیم شی‌عیریش یه‌که‌م خۆین بوو ئاده‌می لی له‌دایک بوو هی‌مینی مالی ئه‌م نۆبه‌ره تاهه‌تاییه‌ی پی زانی و بالنده‌ی زمانه‌د دان له‌ حه‌وشه‌وبانی هه‌لناگرپته‌وه و زیرانی په‌شیش لی نادات سه‌ره‌تای یه‌که‌م سۆزی پر ئازار گه‌رایه‌وه بو یه‌که‌م شووراوی پیرۆز شووراوی پیرۆز به‌ ده‌نگیکی پیرۆز پیکه‌نی و بوو به‌ ئاوریشمی خاوی ناوقۆزاخه و به‌سه‌ر خورپه‌ی ترسناکدا زالبوو قۆزاخه ئه‌و شوینه‌یه پیوسته‌ بیزانیت نه‌ک شتی له‌باره‌وه بلیت نقوومبوون له‌ رازی یاد و شوینه‌کان خوشبه‌ختیه‌کی کورتخایه‌نه له‌ باروبواریکی تایه‌تی ژماره و ئاوازدا و ابزانم ئه‌وه‌ی گوتوویه‌تی ئاواز هه‌له‌ی کردووه ئازار پیش ئاوازه شوین دلۆپه‌ ئاوێک بوو هات و دلۆپه‌ ئاوێکیش بوو رۆیشت جگه له‌ رازی یاده‌کان هی‌چ شتیکی تر لیره‌ نیه‌ گێرانه‌وه‌ی باس و خواسی کۆشکی کۆتایی خولیایه‌کی هه‌له‌یه حۆل حۆل به‌ په‌یژه‌ی ئیسی کلۆربوو سه‌رده‌که‌وی و فریای ئه‌ستیره بینین ناکه‌ویت

یه‌که‌کان له ئاسۆی چاومروانیدا

یه‌ک دابه‌ش و جاران و که‌م نا‌کرۆ

خودا

خۆر

من

له‌مه‌وبه‌دوا باز نه‌ی یه‌که‌کان داخ‌ران

به‌رگه‌ی سه‌یر کردن‌مان بگرن

بۆنی هه‌ر که‌سی‌ک ده‌ده‌ین

ئاو و گیای که‌رو‌پش‌که‌کانی بیر نه‌چی و چلی ناو ده‌می ره‌ش نه‌بوویت

چاو نا‌پاکیی له‌گه‌ل زه‌مین نا‌کات پێش من خودا و خۆری
لی بوو به‌خێره‌اتنی منیان کرد و گه‌نجینه له‌ ده‌ستیان پر بوو
ئێمه هه‌ر سه‌یک‌مان گه‌یشتین به‌ هه‌موو شت و که‌سی‌ک که‌چی
هه‌ر ته‌نیا‌ین و ده‌مانه‌وئ زما‌نی ئه‌و مندا‌لانه‌ فێر‌بین داوا ده‌که‌ن
له‌دایک بن رنۆکی درنده‌ پروان و ئه‌وان هه‌ر خوار‌دنی ناوکی

دايكيان دەخوارد و لەناو زگی دايكيان سەرگەردان نین و ئەو شوینە دەناسن کە بۆی دین ھەموو شتیکیش جوان مایەو دەستی ھەموو جوان ماوێ کمان گۆشی لە چاوە پروانی پروانەوێ لاسکە گۆل لەناو لاپەرەکانی کتیب ماوینەوێ سیبەر کەوتە سەر بۆشاییەکان بۆشاییەکان پڕ مەرۆقن مەرۆق دابارین و سەرزەوییان داپۆشی و بەیاننامەى درۆزنانەیان راگەیاندا ھەزەدە کەم ھیچ کەسێک لە ھیچ شوێنێک چاوە پروانم نەکات

دیمەنىك له شارى بۆشايییه سپییهكان

له شۆستهیهكى خلیسك بەسەر سییهرى خۆمدا پازم دا
 زوقم لەسەر گۆل لادا و پەرەمووچیکم له بالنده بە ئامانەت وەرگرت
 دوو وینەم پیکیشا
 شمشیر و شمشال
 میوهیهکم دوولەت کرد
 لەتیکم له نزیک وینەى شمشیر دانا
 ئەویدیش له نزیک شمشال
 توانیم ژماره و ناوی ھەموو کەلوپەلەکانى مۆزەخانە
 لەسەر لەتى نزیک شمشالە کەدا بنووسم و بە ئامانەت داینیم
 رېبوار ناتوانی سکاڵا بکات
 رېگا بریتییه له خۆت
 زهویش خەوی لى تیک نەچووہ
 گویى له پەلەقاژەى ماسیى ناو تۆرە
 دل و ھەستەکانى تیکەل دەبن

رهنه‌گه‌کانی کۆبووه‌وه‌ی ناو په‌ره‌مووچ به‌خته‌وه‌رانه‌ پیشوازی له
 تابلۆی ده‌روازه‌ی شاری بۆشاییه‌ سپیه‌کان ده‌که‌ن و دروودی
 داگیرساو کړنۆش بۆ مه‌ی و مه‌یفرۆش و مه‌یگێر ده‌با خۆی
 ده‌درکینیت چۆن به‌سه‌ر سیبه‌ری خۆیدا پازی دا و ته‌ماشای
 ده‌موچاوی نیوه‌ مردووی ماسی کرد و هاواری کرد تاویک
 هه‌ر تاویک چاوه‌پوانبه‌ به‌رپۆمه‌ بۆ قوربانی و هه‌ناسه‌ سارده‌کانت
 هه‌له‌مژم ماسی یازده‌مین نه‌وه‌ی من ده‌بیت و ناوی منیش
 هه‌له‌گرێته‌وه‌ بی هۆ نییه‌ گوله‌ستیره‌ ده‌رژێ و شتی‌ک
 پیشکیشی هیواکان ده‌کات و به‌ر له‌ ئاگرکه‌وتنه‌وه‌ ده‌گرێ

لە ھىزى درموشانەودا

پياوھ زەنگول جوولئىنەكەى رايەلى وشە و شوپش
 كە كىشوەريكى ترى پى نەدۆزرايهوھ
 دوا قسەى بو كۆلۆمبس كرد و بە دەرزىلە و سنجاقى داىكى
 ھىمانە خوئىنى خۆى رشتە كاسەى دلخۆشيبوھ
 ئيمە رەنگى دلیمان بينى
 توانیمان لەبارەى توورەبى چياكان و رەنگى ئەشق قسە بكەين
 زەوى جلى خۆى لەبەر كردهوھ
 بە كورسيە بەتالەكەى ھەليواسى
 شەكر و خوئى لەئاودا توندهوھ
 قورپى پى خوشاند
 كوورەى داگيرساند
 خشت برا

پیستی خاک بو بناغه لادرا
 شار گه‌وره بوو
 یه‌که‌مین ئاهنگ گێردرا و یه‌که‌م جه‌نگ کوژایه‌وه
 په‌لکه‌زێرپنه که له‌ئاسماندا ون ده‌ییت
 سلاوی هه‌موو جه‌ربه‌زه‌یه‌کی سه‌ندووه‌ته‌وه
 روخساری هه‌یه و دێته ناو پ‌یشالی ر‌وخت
 په‌نگی دل‌ی بینیه و په‌نگی ئەشق ده‌ناسیت
 په‌نجه‌ربه‌یه‌کی به‌تال له‌ سینگی دیواردا ئاسۆ و سنووره
 هه‌ناسه‌ی سازگاری خ‌و‌ر تیی‌دا دێته ناو ج‌وش و ک‌ول‌ی کاروانه‌کان
 که‌س‌یشی تیدا بانگی ده‌روه ناکات
 له‌ هی‌زی ده‌ره‌وشانه‌وه‌یدا ده‌رده‌که‌و‌یت
 هاو‌ر‌پ‌ی پاراو ئەگه‌ر جه‌رده و چ‌و‌رته‌مان له‌بو‌سه‌دا بین‌ی
 مه‌شق به‌ چاومان ده‌که‌ین و گو‌رانی له‌ لی‌وی شار ج‌یده‌ه‌یل‌ین
 شار له‌ خه‌و‌یکی ئارامدا هه‌ناسه‌ده‌دا
 ده‌رختی به‌ په‌روبال بیرنه‌چوونه‌وه‌ی شاری
 قوولایی ده‌ریایان پی‌ سپ‌ردراوه
 کازپ‌وه‌ی سپ‌یده
 زه‌رده‌په‌ری ئی‌واره
 کاتن
 کات بیری شوین ده‌کات و بو‌نه‌ خو‌شه‌کانی لی‌ په‌رت ده‌بی
 شه‌قام م‌و‌ر نه‌کراوه
 دل‌ م‌و‌ل‌مت ده‌دا و بو‌ت ده‌کر‌ی جار‌یکی تر
 به‌سه‌ریدا بچ‌يته شه‌ری ده‌رزیه‌ و سنجاق

موورووويه كى تىرىش بکهیت به نقیمى ئەنگوستیلەى قەدەغەكراو
 ھیلەكانى ناو دەفتەرى گەورەش بژمیری
 ھیلانە لە ترووكان ھەناسەدەدا
 شەوانى رەمەزانى ھەولیر داواوەكات
 قۆل لە قۆلى شكۆى بى پەروایى ھەلكیشى
 ئەو خەونە ببینى كە گرینگ و زۆر پيوسته
 كازیوھى سپیدە
 زەردەپەرى ئیوارە
 ئەو داواپە ئاسایى دەبینن و پرسیارەكانى باوانمان دووبارە دەبنەو
 دەمامكى پاشایەكانیش وەك خۆرى نیوہ ئاوابوو پەنگاوپەنگن

پاشایەكان دەموچاویان پەرە لە ترسناكى و تۆقین پەر دەدەنە
 تەفەنگ و میل دەھیننەوہ پەنجە لەسەر پەلاپیتكە دەجوولینن تەقە
 لە پرووناکییەكى توورە دەكەن و برسییەتى دەخەنە ناو تۆرەوہ بە
 ھەناسەبەرکیوہ لە بەرزاییەكەوہ داوہ كە رادەكیشن و دەمانخنکینن
 دەرکی پەنجەكانیشمان دەرناھینن كەسەكەمان لە نیوان دووانماندا
 سیوێكى لەت نەكرد و وەفایەك نەمایەوہ بەسەر ھەورەگرمە
 دابەشى كردين خوینى وشەى رشت پرووناکییە توورەكە
 خوینەكەى بو كۆ نەكرایەوہ و سەرۆبۆرى وشەكانمان كەوتن
 مانامان لى تىكچوو ناوى دلبەرەكانى خۆمان بو نەخویندراپەوہ
 خوینى وشەكان ھەمووى دەرەوشانەوہى پرووناکییە توورەكەبوو
 پرووناکییە توورەكە دەستى خستە سەر دلمان و بو مائاواپى
 ھاتبوو ئەو جامە ژەھرەى بۆمان راگیرابوو دەستىكى لیدا و
 قلی كەردەوہ ئاوى پاراوى تا ناو گۆزەمان ھینا شوینى

خۆی نه‌گۆڤری و دوا دیمه‌نی بوو ده‌ستی خۆی راخستوو ه تا
مرۆڤ به‌سه‌ریدا بێته‌وه ماله‌وه پردی پاشاکان کهوت شه‌قام
بانگی هه‌موو یادگارییه‌کانمان ده‌کات

لە بۆسەى خدرى زىندەدا

برىن جۆشاۋن و گوپرايەلى يەكترن
 درەختىكى پرووت لە دوور
 دوورىبەكى سەير دوور و ساكار
 ئەوپەرى دنيا تىيدا خۆى دەناسىتەوھ
 گوپى لە تەوقەى گەرمى ئەو كىبەيە
 لەبارەى ناودارانەوھ نووسىومە
 دەلىت ئەوانە پۆژنامەى ئىوارانن
 پۆژنامەفرۆشى گەپۆك
 بردوونى بۆ بازار و سندوقى پۆستە و شوئىنە گىتىبەكان
 يان گىانى بەرزبووھوھن
 بەرپىگای سروسەوھ براون بۆ دلگۆبى و چاندنەوھ
 بەيانى دىنەوھ ھۆش و پشیلەى سەر بەز لەوئ نامىنن
 وئىنەكانى پۆحت لىي پىكھاتوون و تەزوون
 لە چوارچىوھى سۆزى دىدار و خرۆشى
 جەزبەى دەگرئ

لە شەقامە سەرەكییەكان ھەلیدەواسی و دەلیت ورد سەرنجدەن
 پيشيني خەندەيەك دەكا و لە شەر دايه لەگەل مەحالی
 بەم شیوئەيە ھەموو شەویك ھەمان شت دووبارە دەیتەوہ
 سەبەي دەستورست بۆ كوشتنی خدری زیندە لە بۆسە دادەنیشم
 بەلكو بۆم بكریت بيكوژم و دۆنايدۆنی بم
 زمانى بۆگەنكر دووی بالندەي بەدیش فریدەمە جیھانە ساردەكان

جیھانە ساردەكان ئیمەيان بەپێوہ خەواند و جی بەخۆ ناگرين
 سەكووی سەما كەسى لی نەما ئەو رۆشناييەي لە پوخساری
 ئیمەوہ چووہ سەر سەكو پرسیار بوو بەناو سوورپی رۆژەكانمان
 جوولا شانەكانی ھەنگوین بە ھیمنی خویان پر دەبن لەمەوبەدوا
 بكوژی خدری زیندە بەنھینی لەگەلمان نادوئ و بەسەر پشتی
 نەھەنگەكان پەتمان دەكات خۆریكى جوانمەرگین لە جۆگەلەيەكى
 پردا بە زەمین ئاشنادەبينەوہ لە دۆنايدۆندا خوينی زیندوووبونەوہ
 پاشەكەوت دەكەين دواي ئەمە چى روودەدا كەلەبابی دلخۆش
 ئەشقی دەپاریزی و چیتز لە دەنگی خوئی دەكات داھاتوو دەبی
 بە ھی ئەو

ئاوم بەخۆلدا كرد و بۆنى خودا خۆش بوو

- ھەور لە شوينى دروستبوونى خۆى
 ناسرا و بەسەر كىلگەى لىوبەباردا تىپەرى
 بەھانەى سووتانى بۆ ھىناين و بۆنى خۆلەمىشى تەرى كردىن
 گۆلدانى پرى بەر پەنجەرە فېنكايى بۆ ھات
 گەفتى بە پازى ژيان دا
 پىستى ناونىشان بەسەر گۆشت و ئىسكەم كشا
 خەندەى دیدار و ئاخاوتنى بالندە پىسكان
 خونچە بۆ گۆلبوون چەند كراسى دراندووه
- ۱- زىوان ۱۹۸۸ داوہتمان دەكات بۆ قوولايى ناولەپ و بەرزکردنەوہى گۆزەى بىدەنگى
  - ۲- پرووہكەكانى خوداوہند ۱۹۹۹ داوہتمان دەكات بۆ قوولايى ناولەپ و بەرزکردنەوہى گۆزەى بىدەنگى
  - ۳- خەون وا خۆى گىپرايەوہ ۲۰۰۴ داوہتمان دەكات بۆ قوولايى ناولەپ و بەرزکردنەوہى گۆزەى بىدەنگى
  - ۴- شەپى چل سالە ۲۰۰۵ داوہتمان دەكات بۆ قوولايى ناولەپ و بەرزکردنەوہى گۆزەى بىدەنگى
  - ۵- مردوويەك ئاگای لە ھەمووانە ۲۰۰۸ داوہتمان دەكات بۆ

- قوولایی ناولپ و بهرزکردنه‌وه‌ی گۆزه‌ی بی‌ده‌نگی
- ۶- سه‌د و یه‌کشه‌وه ۲۰۰۸ داوه‌تمان ده‌کات بو قوولایی ناولپ و بهرزکردنه‌وه‌ی گۆزه‌ی بی‌ده‌نگی
- ۷- سالی سفر ۲۰۱۰ داوه‌تمان ده‌کات بو قوولایی ناولپ و بهرزکردنه‌وه‌ی گۆزه‌ی بی‌ده‌نگی
- ۸- سروودی زه‌وی ۲۰۱۲ داوه‌تمان ده‌کات بو قوولایی ناولپ و بهرزکردنه‌وه‌ی گۆزه‌ی بی‌ده‌نگی
- ۹- هه‌زده‌که‌م ئه‌هه‌نده بژیم ۲۰۱۵ داوه‌تمان ده‌کات بو قوولایی ناولپ و بهرزکردنه‌وه‌ی گۆزه‌ی بی‌ده‌نگی
- ۱۰- دواکه‌وتن له‌ که‌شتی نووح ۲۰۱۸ داوه‌تمان ده‌کات بو قوولایی ناولپ و بهرزکردنه‌وه‌ی گۆزه‌ی بی‌ده‌نگی
- براکانی ناخ دل‌م سوار نییه و به‌شدارم له‌ خوانی خودا و زیندانی والا
 ئاوم به‌خولدا کرد و نیگا سه‌خته‌کانم
 بیرنه‌چووه‌ته‌وه و دیمه‌نه‌کان ده‌لاوینمه‌وه
 به‌هه‌له‌ش هه‌زم له‌ ژیان نه‌کردوو په‌رسپویشمه ئاده‌م یان هه‌وا
 نو‌به‌ر و دل‌پاته‌کینی زه‌وین
 په‌یدا‌بوونی ناو دوینی بوو گه‌لیک ته‌لیسماوی نییه
 ناو له‌ شوینی له‌دایکبوونی ده‌ناسری
 هه‌وای روومه‌ت هه‌فت په‌نگ
 هه‌یز له‌ ئه‌ژنۆت کۆکه‌ره‌وه و پراکه
 ته‌نیایی بوومه‌له‌ره‌زی خسته
 هه‌یلانه‌ی حاجی له‌قله‌قه‌که‌ی به‌ر له‌وه‌ی به‌ری
 ده‌ست په‌نگاوپه‌نگه‌کان مرداندیان
 تا راده‌ی په‌رجوو ته‌ماشام کرد
 ئاسمان له‌و کاته‌دا سه‌رتاپای شین بوو

توندر ږا که نواله
 ژيان له‌چاوه‌ږوانيدا چهند کراسی دراندووه
 له‌پر پهنجره‌یه‌ک داخرا
 خه‌یال سو‌مای نابینابوو
 نه‌بووه ئاوینه‌یه‌ک خالی ناخی تیدا گه‌وره بکه‌مه‌وه
 جال‌جالو ک‌شم بینین

کراس بو پ‌رییان ده‌چنن و پ‌رچیان رست ده‌که‌ن
 هه‌موو به‌هانه‌کان بو ئە‌مه‌ن ږون به‌سی‌رک‌دا پ‌رژن و گا بخلی‌سکی
 زه‌وی به‌ئاسانی په‌شیمان بووه‌وه
 له یاقووته شینه‌کانی ږژاندوو‌به‌تی
 له دووریه‌کی ئارامدا ماومه‌ته‌وه
 بونی خو‌شی جه‌نگاوهریکی بی‌ ئاگر و ئاسن له به‌ره‌یه‌کی نهرمدا ده‌په‌شی

په‌شی و ژيان ئە‌شکه‌نجه‌ی دابوو سه‌رنشینه‌کان له‌پیش چاوی
 من سه‌رکه‌وتن و که‌شتیه‌که ږویش‌ت تا به‌هه‌شت گه‌یاندم
 درکی لی نه‌بوو به‌ پی‌خواسی به‌ ژیر گل‌ویی که‌سک و سوور و
 قولله و سه‌نگه‌ردا پی‌اسه‌مان کرد دانیش‌تین و خوانمان داخست
 و پی‌چایه‌وه پشت له هه‌له‌کان کرا ئە‌وه‌ی ئاوی چو‌ږاوی
 داخ بوو په‌یکه‌ری هه‌لب‌زیردر‌اوان له‌ناو باخچه‌ی به‌هه‌شت هه‌بوو
 په‌یکه‌ری می‌ژوو بو نووسراوه‌کان که جلی ره‌نگاو‌ره‌نگی دزراو له
 نی‌رگزی ته‌مه‌ندر‌ژیان له‌به‌ره در‌یژه به‌ ژيان ناده‌م ئە‌و ژیان‌ه‌ی
 سه‌ری ئە‌شکه‌نجه‌ی دانا ژيان ئە‌شکه‌نجه‌ ده‌پال‌یو‌یت و هی‌وای
 نزی‌ک له‌دل‌دا هه‌ل‌ده‌گری‌ت که‌شتیه‌ک به‌ کری‌ ده‌گرم گه‌شت
 له ږووباری ته‌ورات و ئینجیل و قورئان و شیر و شه‌راب و
 هه‌نگویندا نا‌ئوم‌یدی ده‌کوژ‌یت

ئەسپی بال داستان و ئەفسانە گەشت

به هزار دل ده‌چمه ژوان و دیده‌نی
 مانگ له ژوان و دیده‌نی نارپکی زهوی شهرم دایگیرساند
 بۆنی باو‌هش تووشی هه‌لامه‌تی کرد
 چنگ له‌سه‌ر دل‌م هه‌ل‌گره و له‌کۆری یاران
 دوور‌که‌وه ئه‌ی په‌تای حه‌فت ده‌مار
 ده‌ستی په‌رۆشی و تاسه‌کردن له‌به‌رده‌رگای مال‌ئاوایی
 ئه‌لبوو‌مه داخراوه‌کان ده‌کاته‌وه و په‌ره‌کانی زۆرنین
 خه‌نۆیک شه‌وی کورت کردم و به‌دل‌خۆشی خه‌به‌ری کردمه‌وه
 مرۆف به‌یانیان وه‌ک ئاو ده‌جوولێ
 شه‌قاری پاشماوه‌ی برووسکیک ده‌می گه‌شته په‌نجه‌ی پیم
 ئەسپی بال داستان و ئەفسانە چوار ناله‌ی دا
 چوو‌مه خه‌ونی تایه‌تی نووسینه‌وه
 گونا‌هی زه‌ویم سه‌ریه‌وه و ناوچه‌وانیشیم ماچ‌کرد
 خه‌و تازه چاوی زه‌وی گه‌رم کردووه
 ئای له‌خودی خه‌ون دل‌نیام
 ئەشقی گه‌رمه و رووباری به‌ستوو ده‌کاته‌وه
 ئە‌ی زه‌وی کۆتره په‌یامبه‌ره‌کانت له‌سه‌ر شانی من دان بده

بۆ شوپینکی نەزاندراو نافەن

ئەستێرە لەسەر شانی من پەنگیان ناگۆرێ و نابن بە بەردی شەر

لەناو تەپوتۆزی تەلخ و ئاسۆیەکی زەرددا پیم لە بەردی شەر
 گیربوو بەلاداھاتم و نەکەوتم کردم بە بەردەکیلی خوینەرژاوان
 ئەسپی نامرادەکان بەردی شەریان جیھیشت نەچوونە سەر
 کانێیەکی سازگار دوور رۆیشتن چوونە سەر دەریا ئاوی سوێر
 بخۆنەو لەسەر شوستەمی شەقامیکی چۆل دانیشتبوووم وەک بای
 سەبەیان بەسەر ئەو ناویدا کشان لە لەخۆبوردوویی و خاکبوونی
 خۆیانەو دەبنە مانای ژیانمان گۆلی سوورم بە دەستەوێیە
 و چاوپروانم چرای ناوچەوانیان داگیرسینم ئەوان قسەبکەن و
 منیش گۆییان لێ بگرم و تا قوولایی ناخ بە داخ و زووخواویکی
 زۆرەو دەتلییمەو بەلندەیه‌کیش لە تەنکایی زەردەپەردا بانگم
 دەکات و دەلیت لەناو تەپوتۆزی تەلخ و ئاسۆی زەرددا وەرە دەری
 ئەوێش بێنە پیاویکی کاسە چەور چەتری هەلداوێ و لەبەر
 بارانە خۆشی لەو دنیاکردووێ تەرناییت ناشزانێ بەلندە کە
 کۆچدەکەن و بەچکە پەرسێلکەش چەند رۆژ لێویان زەردە و ئەو
 تفرە لە ساردی یان لە گەرمی فرێدەدەن

دايەگەورە نيشانەى سەرسوورمان بەرانبەر جەرگى خۆى دادەنى

ئەو ژنەى خۆى دەكاتە بەرات و قوربانى و شىر دەداتە كۆرپەكەى
 ئەمەك و گۆرانى ھەفت رې چاوساغى دەكەن
 بۆنى لەناو ئاگرى مالدا چەك لە دەستى دىكتاتۆر
 دەكەوئىتت و مۆمى سەر گەنجىنەىيە
 خۆلەمىشى دواى سووتان نىبە
 كەوتە قەلاى خودەوہ
 كە لە رەنگىك زياترە و پاراوى بۆ چاۋ دەگەرپىنئىتەوہ
 خىۋى ناقۇلا
 شەوہ
 دايكى ئال
 دلەراۋكى سەرەتا و كۆتايىبەكان
 دەستيان بەست و كرديانەوہ
 بەبىرى ھاتەوہ رەنگە من كوردستانى بىم
 كە پىي دەلېم دايەگەورە
 بە چاۋەروانى ئەو خەوم لېكەوتوۋە و چارەى دلەم دەدۆزمەوہ

کوردستان گەدەئە بەتالە و بە مەلوولئە بەسەر ناوئە خۆئیدا دئیتەوہ
 چووہ ناوہندی ئاسۆ و تەماشائە دەریائە کرد
 نەیتوانئە چارۆکەئە بەلەمەکەئە ھەلەلات
 پەنای بۆ دانبەخۆداگرتن برد
 ھیلکەئە پرسیاریکئە خستە ھیلانەئە ترووکاندنەوہ
 خواردنم خواردنئیکئە مەمرەومەژئە
 یادەوہریئە ساردبووہوہ گەرم نەبووہ و گەشەئە نەکرد
 بەدوای تەنیاییدا سەرم بالندەئە
 ھەفت ئاسمانە و بە نۆژەنکردنەوہئە چینەکان خەریکە
 ئەرئە ئەو ھەورەئە بە سییانەئە
 بەفر و
 باران و
 تەزرە دووگیانئە
 سۆراغئە تەنیایئە لە کئە دەکرئە
 بەھیزترین کەس لە ھەموو کەس تەنیاترە
 پەپوولە پایزە سیبەری خامۆشانئە
 بەدوات غاردەم دەتگرم
 ھەلنەوہرئە ھەلبووہرئە
 بە کراسئە یووسفوہ دەنووسئیت و رەنگت دەگۆرئە

تەنیایئە وای کرد لە جیگایەکی دابراو لە شار کە پووناک و
 پەر گەرمیە چاوہروانئە نەوہئە بەھەشت و جنۆکە بکەم لەسەر
 سەکۆیەکی بە بەردئە بە نرخ بەرزکرایەوہ کە لە شاری
 گۆرانبیلژە بەناوبانگەکان دەچئیت ھەوت بەرزایئە ھەیە ھیز
 و ئازایم پئیدەدات زەویە شۆرەکاتەکان دابیرم و بەرەو ئەو

ده‌ستانه‌ی بگه‌رێنمه‌وه دژی دره‌ختی مووتوربه‌کراو به‌حه‌وتبه‌ر
 به‌رزکراونه‌ته‌وه درکی بی ئابروو ده‌توانی‌ت ناوچه‌وانی شاعیری‌ک
 برینداربکات دوو دلۆپ خوین بکه‌ویته‌ سه‌ر ده‌موچاوی زه‌وییه
 شۆره‌کاته‌کان خوینی گه‌رم له‌که‌ نییه‌ ئه‌شق و تکای ئاشتی
 دل‌ه‌ ئاشتی‌ی دل‌ له‌ زه‌وی شۆره‌کات گه‌وره‌تره‌ ولاتی تیدا
 دروستده‌کری رووباری‌ک له‌سه‌ر شووشه‌ی په‌نجه‌ره‌ شه‌پۆلده‌دا و
 توورپه‌یی کوشتووه

ئاوه‌نگی‌کی ته‌واو نه‌بینه‌راو

ئەم‌پۆ ئاوه‌نگی له‌دایک‌بوونی منداییکی گه‌ره‌کمان بوو
 هه‌ویر و فلچه‌ی ددانم بۆ برد
 مۆمیکم پ‌فاند و هه‌لاتم
 چوومه‌ سه‌ر کورسیه‌کی هه‌سیر و میزیکی بازه‌یی
 به‌ ناوه‌ندی جیهانم زانی
 ناوه‌ندی جیهان هه‌قیقه‌ته
 ده‌موچاوی یه‌که‌پارچه‌ نه‌بووه‌ته‌ گرژی و ده‌ماری نا‌ره‌زایی
 ده‌شمه‌وئ له‌ شه‌رم و شانازی ئەو ئەستیره‌ دووره‌ بگه‌م
 ته‌نیا پ‌رشنگی ده‌گاته‌ ئیمه
 هه‌سته‌کانی خۆم خولقاند و سه‌روودی ئایینی مرۆفایه‌تیم گوت
 مۆم نه‌بووه‌ پۆژ
 تووره‌یی نه‌بووه‌ واقورمان
 باویشک نه‌بووه‌ نازی ئەستیره‌ی گه‌پۆک
 ته‌قه‌ی ده‌رگا نه‌بووه‌ ئاواز
 هاژه‌ی رووبار ده‌نگی زالی سه‌روشته

پہرینہو لہ رووبار قہدہغہ نییہ
 نھستموانی چی بہ مہلوانی و بالوہشاندن بلیم
 لارہملی تمہمن و چہقوی پریگران
 گہرمایی ٹہستیہیان لیم دوور نہخستہوہ
 ئہی ترووسکایی لہخہو ہہستاو و ٹاہہنگی تہواو نہہیندراو
 مایہوہ تہماشای دۆلی رۆچوو بہ ناوچہوانی زہوی بکہم
 تکادہکہم لہخہونہکہم بمینہوہ چرای بادہ
 زہویش تہخت نییہ ہاوشیوہی مروّفہ
 بہ خیال ناسین ٹاشق خومار و بہختہوہر دہکات
 خہیال بہ ویست و زانینہوہ داہینہری بویری لیدانی دلہ
 ہہر دہلی بہردیکی دہستی گہورہترین گولی پشکووتووم
 ہہلدہدریمہ قوولایی لیدانی دلہوہ

ئاوی شیٹی رڑا و دل لہ حہکایہتی جوانیہوہ لیلی دا شنہی
 بہرہبہیان بیرہوہریہتی و نایہوی بہ مردوویی بڑی بی ٹہدازہ
 گہورہبہ و پاگردوو نییہ لہ خوی ٹہو خورہی سبہی ہہلدی
 دہمانداتی ستایش بو خودا کہ لہ لہدایکیوونمان دہدرہوشیتہوہ
 نزایہکی پیشنوئڑ خولی خوتہم بمبہرہوہ ناولہپی خوت و ٹاہہنگی
 ناشتن بگیرن پرسیاریکی دوی نزای پیشنوئڑ تیا لہ بہہشت
 نوئڑ و دوعا دہکرین یان کی خاوہنی بہہشتہ ئہی ٹہوانہی
 دہچنہ ناوی و ہک میوان بہخوری تیدا دہمینہوہ و شمخال
 داوینہ سہر جامی پر شیر ہہنگ دہچنہ ناوی لہ کونہکانی
 دینہ دہری و بہ بالی تہر دہفرن ئاوی شیٹی کہ رڑا پاش
 مانہوہی بہ ماوہیہکی کورت رہنگی و ہک چا زہرد بوو لہ
 ٹاؤنہیہکدا نقووم بووم و خنکام خوشاوی بادہی پیاوچاکانم

گه‌یشته ده‌ست لیدانی دل تاریکه وه‌ک خانه‌ی فره‌هنگ
و شاره‌کانی جیهان سه‌یره خانه‌ی فره‌هنگ و شاره‌کانی
جیهان تاریکه و به‌رپکه‌وت ناینده‌ش هه‌یه لیدانی دل پرووناکه
وه‌ک خانه‌ی فره‌هنگ و شاره‌کانی جیهان سه‌یره خانه‌ی
فره‌هنگ و شاره‌کانی جیهان پرووناکه و به‌رپکه‌وت ناینده‌ش هه‌یه
پیشینییه‌کی به‌رله‌دایک‌بوون

رەگ لە دەم جۆگەى وشك ھەناسەنادات

شەختە پیلووى چاوى ئاوه و وهك چاو بىگەرد نىبە
 ڤووه كه خۆرسكه كانىش
 لەناو بەردە ڤەش و قاوهىى و سپىبەكانهوه دەردەكهون
 چىژ لە بەردەكان وهردەگرن و بەرەنگى خۆيان ھەنگاودەنىن
 خودى خۆيانن و بەخۆيان وهرزى سأل ھەلەبژىرن
 ناوڤكىيان بۆ گەشەكردن ھەبە
 نازاندرى بۆ ئاشكرای ناكەن
 نىگاكانم دەنىرمە شوڤنىك كه پەرڤوى ڤەش بە سەرچاوى نەكشاوه
 سەبىرى ناوه ئاشكرانەكراوه كه دەكەم
 لەو شوڤنەى ھەموومان ھەناسەمان گەرمە
 ناوى بەكترى دەھىنىن و خۆشاوى درەختى ئامۆزگارى دەخۆڤنەوه
 بۆنى كەتانى تەڤىش دەكەين
 ژيان لەوہش زياتر ڤرەكات
 شاعىرى شىوہ ئاو و ناو و تەقاندنەوهى تەلەى بۆسەكان
 ڤوومەتت لەسەر دەستت دانى و زەين بەدەرە شەڤرى دەستنووسەكان

زه‌وی له هه‌موو په‌گی‌ک تیده‌گات و دوا وشه‌یان لیوه‌رده‌گری‌ت

شه‌پ‌ری ده‌ست‌نووسه‌کان ئەم زه‌مینه‌ پ‌رووخه‌ونینه‌ی کرده‌ کووره‌یه‌کی
 تووره‌ و هه‌ل‌چوو نه‌متوانی چاو له‌سه‌ر هه‌رش‌ی ناگه‌ره‌کان
 هه‌ل‌گرم له‌گه‌ل ئەم دوو‌که‌له‌ و ته‌نگه‌تاو‌کردنه‌ش خانمی
 مال‌ پل‌یتی فانۆسه‌که‌مانی به‌پ‌ر‌یکی ب‌ری دوو‌که‌لی نه‌کرد چ‌ل‌کی
 بن‌ نینه‌که‌کانم فر‌پ‌یدا و به‌ناو ناگ‌ردا پ‌ر‌و‌ی‌شتمه‌ م‌یر‌گی‌کی پاراو
 قه‌یتانی پ‌یلاوه‌کانم نه‌سووتان ته‌ماش‌ای چ‌یل‌یکم کرد گی‌ای
 تاییه‌تی ده‌خوارد تا شیر‌ه‌که‌ی دوو‌د‌لی تی نه‌ئالی و ئاسووده‌ و
 دل‌شاد ب‌ر‌ژ‌یته‌ ده‌ماره‌کانه‌وه‌ ده‌بی زه‌مین بخ‌ر‌وش‌ی و بیته‌وه‌
 مندالیکی شیر‌ه‌خۆره‌ جلو‌به‌ر‌گی له‌ پ‌رووناکیه‌کی سوور‌پ‌وش بو
 بدرووین خ‌یرا چاوه‌کانی بکاته‌وه‌ به‌ه‌وی پانتاییه‌کی پ‌ره‌وه‌
 بگه‌ش‌یت‌ه‌وه‌ و به‌ه‌یز بم‌یته‌وه‌

م‌ایسی ۲۰۱۸ هه‌ول‌یر

دۆخی دووهم

له‌دایکبوون و مردن

له‌سه‌ده‌ی بیست چاوم له‌لاسکه ماندوو‌ه‌کان ئالا و سه‌رکه‌وت
 له‌سه‌ده‌ی بیست و یه‌کدا
 چاوی ئالاوم له‌لاسکه ماندوو‌ه‌کان ده‌که‌وئیت
 هه‌ردوو سه‌ده له‌و خرۆش و خولیا‌یه‌ی له‌منیان پرسک‌اند
 کرمی ئاوریشم له‌ناو له‌پیان که‌وته گ‌رو‌گال
 سه‌یر زۆر سه‌یر ته‌ماشای ئاگری ناو شووشه‌ی لامپای کرد
 ئاوریشم به‌شه میراتی منه
 به‌شه میراتی خۆم ده‌پاریزم و رۆژگار ده‌یه‌یلینه‌وه
 له‌زۆر بۆنه‌دا سینی کیکی به‌دیۆم
 ق‌لب کردوو‌ه‌ته‌وه و په‌نجه‌ره‌ی مۆنم شک‌اندوو‌ه
 ده‌رگای خه‌زنه‌م به‌گه‌رمایی په‌نجه کردوو‌ه‌ته‌وه
 له‌ناو به‌له‌می راو‌چییه‌کان
 چرام داگیرساندوو‌ه و له‌حیکمه‌تی چاره‌نووسم پرسپوه
 په‌پووله‌م ئاشق کردوو‌ه و ته‌موم‌ژی سه‌ر ئاویشم لا‌داوه
 توور‌ه‌یی تیکه‌لی به‌زه‌یی ناییت
 با شوینی هه‌یه لئی هه‌لبکات
 خۆشی له‌لووتکه‌ی درۆزن لا‌دا
 له‌بیریشی ناچیت‌ه‌وه بۆچی هه‌لی‌کردوو‌ه و له‌چیشدا ده‌بیت‌ه‌ سه‌روه
 سه‌روه بال ده‌جوولینیت‌ه‌وه
 له‌رۆژیکدا که‌خۆره‌که‌ی زۆر رۆشنه‌ پ‌روه‌ک زوو پ‌یده‌گه‌یه‌نی
 به‌بزه‌یه‌کی ئاشنا خه‌لاتم که‌ و ده‌سته‌ردارم مه‌به‌ ئاوریشم روین
 له‌دایکبوون په‌رموو‌چی کۆتره‌کانی بلاو‌کردمه‌وه و بۆم کۆ نه‌کرایه‌وه
 مردن فریام که‌وت و بۆ لای هیچ شتیک نه‌گه‌رامه‌وه
 ئاگری که‌س له‌ئاگری که‌سدا ون نه‌بوو
 که‌سیش به‌ئاگری که‌س نه‌سووتا
 له‌به‌ر په‌نجه‌ره‌ی به‌کیش تپه‌رین و خۆش‌حالین به‌سه‌مای زه‌ماوه‌ند
 سه‌یر زۆر سه‌یر ته‌ماشای ئاگری ناو شووشه‌ی لامپا ده‌که‌ین

ئەوسا و ئیستا

سروش‌ت هه‌موو پرسیاره‌کانی
 ئیستا و ئەوسای کردوو و بو هه‌موو شت سه‌ره‌تایه
 خه‌یال سه‌ره‌تای خۆی ده‌دوینێ و هانا بو شکۆی خۆی ده‌با
 په‌پووله‌ ئاگری راونا و کهوته‌ بو‌سه‌ی و کوشتی
 گه‌رمایی له‌ دلی جریوه‌ی ده‌هات
 به‌ ئاوی حیکمەت دره‌ختی سیبووری گۆش کرا
 ئاو رپ‌ره‌و ده‌گۆرێ
 به‌لام بیر ناگۆرێ
 له‌ ده‌ره‌وه‌ی باخه‌کانی به‌هه‌شت میوه‌کان ناسیمیانوه
 بال له‌ گه‌رمیی پیگه‌یینی میوه‌ کرانه‌وه و به‌ خوداوه‌نده‌کان ئاشنابووم
 له‌خۆشیاندا سووره‌ه‌لگه‌رام
 خوداوه‌نده‌کان مژده‌ن و دینه‌ لام و باسی
 وه‌فای ده‌ریام بو ده‌که‌ن

میهره‌بانانه سهول ده کاته ده‌ستی مندالیکی تازه له‌دایکبوو
 کاتیکیش جیمده‌هیلن به‌سهرمدا زالده‌بن و بیریان ده‌که‌م
 پرسپاره‌کانی ئیستا و ئه‌وسا له‌باره‌ی ئه‌و شتانه‌ی
 ده‌توانم هه‌مبیت دووباره ده‌که‌مه‌وه
 بو هه‌موو شت سه‌ره‌تام
 سه‌ره‌تا پپووستی به‌وه‌یه
 هه‌موو ره‌گه‌کان له شوینییی
 جوانی و لیبووردن بجینیت و شته‌کان ده‌ست پیده‌که‌ن
 گول‌او دئی تاییه‌تمه‌ندترین نه‌ینی گول ده‌درکینیت
 زه‌وی له‌په‌رده‌ی راز دیته‌ده‌ری
 رازاندنه‌وه‌ی خوئی ده‌داته‌ده‌ست هه‌موو ره‌نگه‌کان
 گول سه‌رسپاره‌ی گول‌اوه

وه‌چه و بنه‌چه

شوئینی ئه‌مه‌کی رڤگا نادیاره‌کانن
 جه‌لادیش ده‌یه‌وی ئاسمان خامۆش بیٚت
 چۆله‌که‌کانم له‌ناو ره‌شه‌بادا به‌ره‌للا نه‌کرد
 دوور کهوتمه‌وه و هه‌لمدان
 به‌شه‌میوژی خۆم له‌قه‌رتاله‌دا هه‌لگرت
 هه‌نجیر و گوێز و باویم داته‌کاند و چوومه‌وه یاریی گومبه‌تانئ
 به‌رانهر چیا وه‌ستام و بزماره‌کانی که‌شتیی ناؤمی‌دانم توند‌کرده‌وه
 به‌په‌رۆشم خودا بۆ داوه‌تی مالی خۆی بانگم بکات
 پۆله‌چۆله‌که‌که‌ی هه‌لمدا بوون بۆ ئه‌وه‌ی خۆیان پیشانی برووسک ده‌ن
 له‌گه‌لم بنیسنه‌وه و ده‌نووک له‌زایه‌له‌ی سینگی
 قه‌لا بدنه‌ن و گۆرانییه‌ک له‌لیوی جیبه‌یلن
 ئاوی تۆفان و لافاو له‌بهر ده‌ستماندا مردن
 شارمان لاوانده‌وه و وه‌چه و بنه‌چه‌ی ئاگرمان ژمارد

که‌می نه‌کردبوو
شەقامه‌کان له‌بن پێی رێبواران گروگالیان بوو
ئەسپ و پالەوان و پەیکەرەکان پیرۆزە‌ی دوو چاوی تێرخەو دەبه‌خشن
هەردوو تایی تەرازوو‌یان مەل لەناوی مەشقی غاردان و بال دەکات

باومر و گومان

هه‌سته تووره‌کان قولابیان له ئاو
 کیشایه‌وه و باوه‌شم له خودا وه‌رینا
 باومر و گومان باوه‌شیان پێدا کردم و خۆیان نهدرکاند
 دلۆپ و دلۆپ کهوتنه ناو کاسه و کهوچکمانه‌وه
 هه‌راسان و بیزاربووم
 له قسه‌ی دووباره له‌باره‌ی پینۆینییه‌کان
 له ئومیدی ئه‌وان هه‌یچم بو نه‌گوازیایه‌وه
 پروبه‌روبوونه‌وه‌ی خۆدرکاندنم هه‌لبێژارد
 گردۆلکه و چیاکان سوور هه‌لگه‌پران
 له‌ناو ده‌سته به‌هێزه‌کانی تهره‌دان
 خۆم راپسکاند و بوومه‌ ترپه و ئاوازی نووسین
 به‌ناو دارستانیکی گه‌وره‌دا رۆیشتم یانی جیگایه‌کی نه‌ناسراو
 دره‌خته‌کان به‌دوامدا هاتن

دایکیکی ئەفسانەییەم ناسی
 کەروێشک لەگەڵی دەپۆن بەری درەختەکان کۆدەکنەوه
 هەندیک نیشانەمی ئاگریان دروست کرد
 بەره‌و گردۆلکە و چیا سوور هەلگه‌پراوه‌کان بەرزبوونەوه
 دەبی تەماشای بکەین
 خویڤ سەر دەکات و فرمیسک خۆرەمی دێ
 کاروان دووانەکەوت و گەشت
 هێمای کلیل و کلێلسازی لەسەر تاج چنی و ئاسۆیەکی پیکهات
 بو فرمان و بەرفەرمانی ئەوه بکە و ئەوه مەکه
 زمانی کوردییان پێهخشییم
 لەسەر بەرد تۆمارم کرد و هه‌تا بلیی روشن

له‌كه‌دار و كل‌كه‌دار

مروّف دلۆپ دلۆپ خوینی پاکی لی ده‌رژئی و خاک ده‌یخواته‌وه
 خوینی پیسیش له له‌شی ده‌مینیتیه‌وه و بوگه‌ن ده‌کات
 چه‌تری کاسه‌ی سوال بیچیه‌وه پیاوی له‌كه‌دار و کل‌كه‌دار
 وه‌ک پشيله‌ی له‌حه‌فت ده‌رگا میاویو
 چه‌رنوکت به‌سه‌رماندا کردووه‌ته قه‌ه‌س
 ئه‌سپی شهل که‌ژاوه‌ی له‌سه‌ر پشت هه‌لناردی
 چاو به‌ فرمیسک سه‌ره و ده‌خيله‌ی دلشکاوانه
 پایز دل‌ه‌راوکیی سه‌روشته
 لا‌په‌ره‌کانی ناوچه‌وانی هه‌لده‌ده‌مه‌وه
 میسکیکی باش و ساده
 که‌ خوینی لی ده‌تکی سه‌ردانی ده‌کات
 ساتمه‌ ناکات و ناکه‌وی
 له‌ میژوویه‌کی زیندوودا پشووده‌دا

هیشووہ کانی پیگه‌ییون و ده‌سته‌کانی بو به‌رز کردوونه‌ته‌وه
 بووه هه‌تاویک تانوپۆی ره‌ش و سپی چنیوه
 زۆر رامام تا له‌ چنن بگه‌م
 خۆی لادا له‌ لیوی ره‌شی نزا خوین
 گوئی له‌ زمانیکی تر بوو
 له‌ ده‌شتاییه‌ کدا ویل مه‌به
 کلیلی شار بخه‌نه‌ سه‌ر ئاوینه‌ی زو‌لال که‌ زمانی نه‌رم ده‌هه‌ ژیته‌وه
 شه‌رمم له‌ برین نه‌کرد
 شه‌رم له‌ برسیه‌تی ده‌که‌م

هاتن و نه‌هاتن

که‌سیکی چاوه‌رپیم له هاتن و نه‌هاتندا ته‌نیا نه‌بم و قاچم زه‌وی نه‌گری
 ته‌نیایی دل ده‌سووتینیت
 ده‌ستیشم له کردنه‌وه‌ی په‌نجه‌ره‌دا گیربووه
 په‌نجه‌ره له ژووری زیندانشدا دل‌خوازی دیداره
 میوان له‌بهر په‌نجه‌ره ئالووالای ریژه‌نی روخساره
 دلی سپاردوو به خوریک چاوی ئالوز نه‌بووه و هه‌لی نه‌گلوفتوووه
 ته‌نیا ره‌نگی هاتن له‌چاویدا ده‌نیشیت
 جو‌ره‌ها ده‌نگی تیکه‌ل له‌سه‌رت جی به‌یه‌کتر چۆل ده‌که‌ن
 ده‌یانهوئی بچنه‌ ئاسمان بزیرینگینه‌وه
 به‌خوماری سه‌یری زه‌مینی خومار بکه‌ن
 بیر له‌و تیشکه‌ش بکه‌نه‌وه
 به‌نیوانی شاخی که‌له‌کیوی ره‌ت ده‌بیت و له‌په‌نجه‌ره‌ی زیندان ده‌دات
 تیشکیکی له‌ناکاو نییه

خۆر و پهنجهره گۆرائیی یه‌که‌من
 ده‌چنه ناو چاره‌نووسیک هیل و هیماکانی هیوایان لی ده‌خواری
 خۆیان به‌سه‌ر نه‌هاتن داده‌خهن و به‌سه‌ر هاتن ده‌که‌نه‌وه

رہاست و چہپ

رپوہیہ کی قوونگیراو لہ ٹاوپکی جادوولیکراودا ددانی شووشٹ
 کاترمیری فیہرہ ہلخہلہتاندن کرد
 ٹہوہی چاوہ پروان دہ کرا پرووی دا
 رہاست ٹہسپی چوہہ ری
 چہپ شہقامی ناہاوسنگہ و رپووارانی لہ گہل
 یہ کتر نامیننہوہ و بخوور دہ کوزیننہوہ
 لہ پشت شوستہ کانہوہ جورج دہمی یہ کتر
 لہ ٹاوینہی چیردا بہ پیوانہ و قہوارہ دہ بینن
 پیت و ہیل و نیشانہ کانی ہاتوچوویان کراند
 ٹیمہ تیکسووراین و گاکانمان لہ ناو کیلگہ بو نہہاتنہوہ
 ہہر بہ چاو شوپنپینہ کانی دزین
 گوللہی قینی کولای تہقاند
 گوللہی فرمیسکرپڑیشی بو ہلپکی تر ہلگرت
 لہ خاکی رہنگہ کان گوپکہ و چرو و خونچہ و گول

ژه‌هراوی ده‌کرین ئه‌وجا پییده‌زانن
باخچەش له‌ تووره‌ییدا ره‌شینە‌ی چاوی نه‌ما

شه‌و و پۆژ

له‌شه‌ودا سینگ دهرده‌په‌رینم و خۆم ئاماده‌ده‌که‌م
 به‌ناو پۆژدا برۆم و شته‌کان دژی شه‌و هه‌لگرمه‌وه
 شه‌و زانی بیکه‌سم و به‌ سه‌رانسه‌ری دنیا‌دا ده‌سوورپیمه‌وه
 به‌شیک له‌ کاتی خۆی کورت کرده‌وه و دنیا بووه‌ په‌نجه‌ره
 له‌پۆژدا ده‌ست له‌سه‌ر سینگ داده‌نییم و خۆم ئاماده‌ده‌که‌مه‌وه
 به‌ناو شه‌ودا بیمه‌وه و شته‌کانی هه‌لم گرتووه‌ته‌وه
 له‌ مۆزه‌خانه‌ی پایته‌ختی دابنیم
 پێگاکانی شه‌و و پۆژ وایان کرد
 شانازی به‌ بی شه‌و و پۆژی خۆم بکه‌م
 شه‌و و پۆژ گومانیان هه‌یه
 هه‌موو ئه‌و به‌ردانه‌ی هه‌لمدان
 نرکه و ناله‌یه‌کیان نه‌خسته‌ دلێ گۆمیکه‌وه
 کامیراکه‌م ئاماده‌ده‌که‌م وینه‌ی
 قه‌رژایکی چاو په‌لکه‌زپینه‌یی ده‌گرم لافاو لایداوه

گۆله‌پرۆژه به‌سه‌ریدا چه‌ماوه‌ته‌وه و سییه‌ری لی کردووه
 ئه‌ی ئه‌ستیره‌ی بچووک برژی
 به‌یه‌که‌وه کۆچده‌که‌ین
 نامه‌یه‌کیان پی سپاردووم هیچ له‌سه‌ر زه‌رفه‌که‌ی نه‌نووسراوه
 ئه‌ری ئیوه پرسیاریکتان له‌ ئاوینه‌ی ره‌شدا نه‌شیواوه

كۆن و نوئ

گوله‌به‌رۆژه‌ی ئاسمان مانگ
 رۆژێك ساده‌یی جوانیی
 به‌ شتی كۆن سه‌رسام ده‌كهم و له‌گه‌لیدا هه‌لبكات
 نوئ بیده‌نگ و بیجووڵه‌ و له‌خۆرازی
 به‌ رێگایه‌ك كه‌ رووناکییه‌كه‌ی
 ئەشكه‌نجه‌ نه‌دراوه‌ و چوو‌ته‌ ریزی سوپای نیشتمانیی
 به‌ره‌و پیرمه‌وه‌ دئ
 ژیان به‌ كۆن به‌ناز و ریزلیگه‌یراو ماوه‌ته‌وه‌
 به‌ نوئ خه‌ملیو و زه‌ماوه‌ندگه‌یر و به‌ خانه‌ و لانه‌
 له‌ ته‌ماشاكردنی رپی خولیا ده‌ماری داده‌خوریی
 له‌گه‌ل خۆی هه‌لده‌كات و گولاوی به‌سه‌ردا ده‌رژئ
 ده‌نگی له‌ هه‌موو جیه‌ك نه‌وا و ئەنوايه
 بیده‌نگی رێگا له‌ كوئ ده‌یه‌ینیته‌وه‌
 هه‌موو به‌ رێگایه‌ك كه‌ رووناکییه‌كه‌ی

ئەشكەنجه نەدراوھ و چووتە رېزى سوپاى نىشتىمانىي
 بەھانايەوھ دەچىن
 گولالوى پاراوى شەوييمان لىدەدا
 بىر لە ئارەقەى بۇنخۇشى سەرەمەرگ دەكەينەوھ
 گولالو و ئارەقەى سەرەمەرگ رژاونەتە ناويەك
 رووبارېك ھەوت پردى بەسەرەوھىيە
 بە ھەراوھۆريا لە رووبار نەپەرېمەوھ

ناوله‌پ و ناوچه‌وان

ره‌گ نازناوه بۆ لک و چل
 له بینینیان گلینه‌ی هه‌ردوو چاوی گه‌وره ده‌بن
 ناوله‌پ هیز و هیله‌کانی خۆی دایه ناوچه‌وان
 ترووسکه‌ی ئاویلکه‌یه‌ک کۆی کردنه‌وه
 بوون به‌ بالآ و سیبهره‌که‌یانم بینی
 ئاگری سیبهره‌که‌یان پیشوازی له‌ پیاویکی به‌خته‌وه‌ر ده‌که‌ن
 قۆچی گایه‌کی له‌ جه‌لادی‌ک وه‌رگرتووته‌وه
 پراوی گورگی دارستانی پیده‌ن
 زه‌وی دره‌خته‌کانی خۆی کرد به‌ تیلدر
 پیی گورگ سووتا و ئەو چرنووکه‌ی له‌ گوشتی ده‌چه‌قاند هه‌له‌وه‌ری
 قۆزاخه‌ی پرووناکی کرایه‌وه
 ئاشابووم به‌ سروودی شوپشه‌کان
 ده‌سته به‌رزه‌له‌پراوه‌کان به‌خشش و به‌خشنده و مژده‌پیدراون
 مانگ میوانی ئاسمانه و خودا به‌خپره‌هاتنی کرد

دابەزى بۆ ناو دەستە بەرزھەلپراوھەکان و بە چاۋ و ناوچەوانى خۆيانەوھ نا
 ڤووەو ھېمىنى خوداوەندەکان غارىان دا
 ھېمىنى خوداوەندەکان بۆ دەستە بەرزھەلپراوھەکان گواسترانەوھ

تەممووزى ۲۰۱۸ ھەولپىر

دۆخی سینه‌م

سه‌کۆی بانگه‌واز

شوینپی له هه‌موو پرځایه‌ک جینامینی و زه‌ویش له‌ناو ئاگردا ده‌ینالاند مووچرکی گران له جه‌سته‌ی ده‌گه‌را و ده‌رنه‌ده‌چوو ئاده‌م پاسه‌وانیکی به‌زیوی زه‌وییه و په‌نگی به‌روه‌وه نه‌ماوه گوتی ئه‌م مووچرکه گرانه له جه‌سته‌ی زه‌وی ده‌رکه شه‌قامیکی ئاوینه‌یی یه‌ک یه‌کیکی تری تیدا بانگ ده‌کات له هیللی ناوچه‌وانی پال‌هوانیک دروست ده‌بی‌ت روخساری پوون له شه‌قامی ئاوینه‌یی باویشک نادا به‌و شه‌قامه‌دا برۆ هیزیک هه‌له‌ده‌قولیت بیتاوانیک که له قوولاییه‌وه هه‌ناسه هه‌له‌ده‌کیشیت دیواری بو ده‌شکینیت و پرزگاری ده‌کات به‌ ترس له درزی بچووکی ئاوینه‌ نزیک ده‌بینه‌وه درزی بچووک ئاژاوه به‌ریا ده‌کات و تارمایی لی دیت‌ده‌ره‌وه هه‌نگاو له‌سه‌ر درزدا زه‌وی ناگرئی و خوان سارد ده‌بیته‌وه و دوژمن ده‌گا مووچرکی گران تاهه‌تایه له جه‌سته‌ی زه‌وی ده‌رناچی هیزیک هه‌له‌ناقولی له‌سه‌ر ئه‌ستیره‌دا ئاگرمان بو ناکریت‌ه‌وه و بالی شه‌مشه‌مه‌کویره‌شمان پینابه‌ستری سوپاس سه‌کۆی بانگه‌واز

گولى نزا

شۈيىنپىيەكى كپ و پروناك كە باوك و باپىران جىيان ھىشتوۋە
 لەناويدا پىيەكانم پشوو پى دەدەم ئەو رېگايەى لە بەردەممدايە
 پوخسارى پوون ديار نىيە پىيەكانمى لەناو پشوو پى نادەم
 ئەوھى خەيال دەيلىت چاوترووكان لە دەريا گەورەترە و پىلووش
 لە كەنار لىك دوورترن نان و دەريا دوو كەسن لەناو يەكتر
 ناتويىنەوھ لە نيگايان چاودىرى نەتوانەوھيان دەكەن ئورفيۇس
 بى پەروا بەناو دەنگە بەرز و نزمەكانى سروشتدا رۆيشت و چاوى
 لەسەر ناوكى خوى راگرت بەردى ژىرپىيى قايم بوو دەريا
 لەبەر خاترى ئورفيۇس گەرايەوھ لاي بە تاسە و ئارەزوويەك
 كە بالندەى كۆچەرى راودەكەن گوتى ھىچ لەبارەى ئاوردانەوھ
 مەللى گرى بزاركراوى پوخسارى ميھرەبانان كە بە ھىزى
 دۇنايدۆنى رۆحەكان خانەدانن لە پىشەوھن جوانىيان دانەخستوۋە
 قوول لايان پشوو بەدە باران بەشىكە لە سەركىشىيەكان بەسەر
 پىيەكانتان دەبارى و خۆشەبى بو رۆيشتن و سەردانى گولى نزا

پیتی ناوه‌کان

هه‌ندی‌ک کتیب له ناخی خۆیان بیده‌نگن له کتیب‌خانه‌که‌م بژاریان ده‌که‌م و له‌سه‌ر می‌زی خۆینده‌وه‌یان داده‌نی‌م به بیده‌نگی هه‌لمان گرت و له‌ژیر سی‌به‌ری ئه‌و دره‌خته‌مان دانا که خۆی له‌هه‌وشه‌کدا چاندبووی و ئاوی به‌ده‌مه‌وه کردبوو ده‌می کرابوووه‌وه‌هک بلیی ویستبووی ناوی کوپ و کچه‌کانی به‌ینی و دوا هاوار بباته‌وه‌ ناو ده‌می دره‌خته‌که‌وه کاتی‌ک پرسیارم له‌گه‌شه‌ی ره‌گ و چله‌کانی کرد گوتی ده‌می‌که دل‌گه‌رمه‌هه‌موو پیتی ناوی کوپ و کچه‌کانی بناستی و له‌دیواری پشت سه‌ری خۆی بدات عه‌باس شووشه‌خاوه‌ر سه‌باح که‌تیه‌سه‌ربه‌ست نزیکترین خال له‌خۆر خستییه‌به‌ر په‌نجه‌ره‌یه‌ک بیته‌بالنده‌و قه‌ره‌بووی دوو هیلکه‌شکاوه‌که‌ی بکاته‌وه‌هه‌موو شتی‌ک له‌خونچه‌ئیسماعیل عومه‌ر مایه‌وه‌ به‌ناو مووچرکی‌هه‌کایه‌ته‌کان گه‌را و هه‌موو بیته‌کانی ویستی بناستی ناسی و ژیان ده‌ستی‌یک‌کرده‌وه‌ له‌نزیکترین خال له‌خۆر دانیشته‌و وه‌ک

خۆر خۆی پیشاندا ئیمه‌شی به تیشک په‌نگاوهره‌نگ کرد
 و به‌سه‌ر شانمان مایه‌وه مریشک و جووچکه‌کانی به‌هوشه
 وه‌ربوونه‌وه کاتیکیش تاریکی داده‌هات له ترسی رپوی و
 چه‌هل ده‌یخستنه سه‌ر لک و چله به‌رزه‌کانی دره‌ختی هه‌وشه
 شادمانی ده‌ستی پیکرد سه‌یری هه‌ر دوازه ئه‌ستیره‌ی که‌لوی
 کرد و شوینی جه‌نگه‌کانی بینی خۆر له ماله‌که‌ی ئاوا بوو
 ویستم دل‌م به‌ مردنی دایکم بترسینم سایبر هه‌سه‌ن سلیمان
 هاواری کرد له‌میژه له دوور و نزیکه‌وه ئیشکگری پیشوازیم و
 ده‌ست بو رپواران به‌رزده‌که‌مه‌وه و به‌ چل خۆریم گوت تکایه
 لیم دوور که‌ونه‌وه خه‌ریکم تاله‌ ئاوریشمیک له قۆزاخه‌دا ده‌دزم
 له‌م دیداره تایه‌تیبه‌دا ئاگری ته‌نیاایم کوژایه‌وه له‌به‌ر ده‌رگاوه
 پیشوازی خۆری خۆم کرد و بو دواجار چه‌ند پارچه نانیکی
 بو مراوییه هۆگره‌کانی خسته ئاوه‌وه و ده‌ستی مالئاواییم بو
 به‌رزکردنه‌وه رپواره‌که گه‌یشته جی و گه‌ش گه‌ش چوووه‌وه ناو
 سه‌رچاوه‌ی پیتی ناوه‌کان

دهنگی به‌جی‌ماوم

کرمی مر و مه‌ستبووی ناو میوه چۆنی و چۆن په‌رۆی سوورت هه‌له‌ده‌یته سه‌ر شاخی گای له‌شه‌ر میرووله‌ی شه‌قام له‌ ده‌روهه چاوه‌پوانن هه‌ناوی میوه‌که ته‌واو بخۆیت و له‌برساندا بو‌ خواردنی هه‌ناوی میوه‌یه‌کی تر پراکه‌یته ده‌روهه ئۆه له ژیان و نه‌ینی دانیشه‌توانی ئه‌م ناوچه‌یه‌ شه‌اره‌زانیت هه‌وری نیشه‌تووی سه‌ریان مایه‌ی واقورمانیکه‌ی هه‌میشه‌یه‌یه دره‌خت چه‌تری به‌فریان به‌سه‌ر خۆیاندا هه‌له‌داوه و کۆتری لانه‌وازیش به‌ هه‌موو لایه‌کدا ده‌سوورپێهوه و هیلانه‌یان سارده چاوی زیت و خه‌له‌تدار له مه‌یخانه‌ی ئاسمان ده‌مینه‌وه و گه‌مارۆی سه‌رمایان پی‌ ناشکی ژیی عوود خاوبوه‌ته‌وه و دل‌ی عوودژهن چاوی مردووه‌کانمانن ئه‌سته‌یره‌ی به‌ زه‌وی سپێردراون و ده‌لین دوژمندارین و تاوانبار نین توورگی‌ک بو‌نی شو‌نپیه‌کانمان ده‌کات کلکی به‌ ده‌فی له پیستی سه‌گی دوو په‌گ دروستکراو باده‌دا به‌ر له توشتی نه‌بوه به‌ده‌ر له توشتی نابی ئه‌ی شیع‌ئه‌ی ئه‌سته‌یره‌ی به‌ زه‌وی سپێردراو تاس بر دوومیه‌وه و سه‌ر نه‌بووم پرچی سوورمه‌ییت توپری دابه‌شکردنی ئاوی شاری بو‌شاییه‌ سپیه‌کانه وه‌ک ئه‌وه‌ی با ده‌ستی به‌سه‌ر شتیکی له خۆم گه‌وره‌تر داگرتییت و نه‌توانییت قسه‌یه‌کی توند بکات له‌گه‌ل ده‌نگی به‌جی‌ماوم

خانه‌ی پیران

پووشی هیلانه بۆنی خۆشه و په‌پوله‌یه‌ک به‌دوای ئاگردا که‌وتوووه
 و ده‌یه‌وئێ خۆی پێدا بکێشێ ئاگریش تاریکی ده‌برێ و
 راده‌کات نایه‌وئێ ته‌نیا ییت ته‌نیا یی دل ون ده‌کات و چاو بیخه‌و
 په‌پوله به‌ نیازی خۆکوشتن له‌ ئاگر ده‌پروانێ نایه‌وئێ بجیتته
 خانه‌ی پیران

كانە خەلووز

لێلى لە ناخى دال دەردەچيێت شيعريک لە خوارەوہ بۆ سەرەوہ دەخوینمەوہ زەوى تەنيا و بەس بۆ ئەو کەسەيە خوینى ناوکپرینى دەرژيێتە سەرى و دال لەبەر پەنجەرە دەردەکات ئەگەر ژيان بە شيوەيەکی ناساز دەستی راست و چەپ کردى ھيوايەک بخوازە و فوو لە مۆم بکە و بۆ شوينىكى دوور کۆچ بکە کۆچ فریوت نادا و بەرزت دەکاتەوہ بۆ شوينىكى وەک ئەو شوينەى چۆلەکە تیدا دەفرى توانا و حەزم ھەيە ژيان دريژ بکەمەوہ و رۆژى شازدە کاترمير کاربکەم و پشیلە لەسەر شانم فرى بدم دوا چاوەرپى و چاوەرپىکراو بينم و کتیب و تابلۆ و ئاوينە و پروگەنما و پەيژەى نۆتە و بيانۆ ببەنە ناو کانە خەلووز و بەشداری خویندەنەوہى شيعريک لە خوارەوہ بۆ سەرەوہ بکات با ھەستى بۆنى پەپوولەى ناو کيلگەى گەنم خۆش والا بن لەو کاتەوہى بە توانا و حەزەوہ لەو شوينەى چۆلەکەى تیدا دەفرى و ديئمەخوارەوہ و دەچمە ناو کانە خەلووزەوہ پرسيار

له میژوو ده‌که‌م توؤ ملکه‌چی یان نهرمونیان له پرسیاره‌که
 هه‌لات و نه‌متوانی بیژینگ بیژی بکه‌م و بیگرمه‌وه به‌لام بزر
 نه‌بوو سه‌ره‌تاتکیی کرده‌وه که‌واته ده‌بی خوّم راهینمه‌وه چوّن
 بچمه‌وه ناو کانه خه‌لووز

ناکامی له‌دایکبوون

پیاوه سه‌رچله‌کان بازیان دا و به‌هووده و بی‌هووده ده‌توانن هه‌موو شتی‌ک له‌باره‌ی ژیان‌هوه بلین ژیان له ئیمه زیاتر له‌باره‌ی خو‌مانه‌وه ده‌زانیت و ده‌مانگه‌پیتته‌وه ناو کاتی گه‌یینی میوه‌ی گریان مرۆف ده‌توانی هه‌موو شتی‌ک له‌باره‌ی ژیان‌هوه بلیت و ناشتوانیت به‌نهینی بژی و شهو و پوژیش به‌ده‌وریدا بخولینه‌وه شهو له‌ناو پوژ به‌بیداری ماوه‌ته‌وه به‌دوای هاو‌پیکه‌ی ده‌گه‌پیی و پوژیش له‌ناو شهو مرۆف له‌ناو هه‌ردووکیان بازده‌دا و ده‌گه‌پیتته‌وه کاتی ناکامی له‌دایکبوون

زمانە مۇميا كراۋەكان

يەكەم جارمە ئاگر دەبىنم لەوانەيە بېروا بىكەيت و بېروا نەكەي
 بە ئۆتۆمبىلى ئاگر كوژىنەۋە دەچوۋىن فرىاي ئاگر كەوتنەۋە يەك
 بىكەۋىن كە چەندان مروڧ تىيدا گىرىبوو گۆرانىيەك خويىنىكى
 بەجۆش و خرۆشى ئەۋىندارى مروڧى تىيدا گەرمبوو لە رېڭاي
 بەھانەۋە چوون سى دى گۆرانىيەكەمان خستبوو سەر موسەجەلە
 گۆيمان دابوۋىيە و بىرمان لە رووداۋى ناو گۆرانىيەكە دەكردەۋە و
 بە گەروۋى گۆرانىيىژە كە برىندار و ئامادە گۆرانىيەكەمان دەۋتەۋە
 نقوۋمى ئاۋمىدى و گرىانىكى تالى ناسروشتى بىوۋىن ئەي
 توورە لەۋ ئاۋەي بەسەر ئاگردا دەرژى ھىچى ترمان نەبوو
 لەبارەيەۋە بدوۋىن بو تاهەتايەش فرىاي مروڧە گىر بوۋەكانى
 ناو ئاگر ناكەۋىن و ئاسوۋدە نىن تىگەشىتم شتىك لە ئىمەدا
 گۆراۋە دەچمە ژورەۋە و گلۆپى خەو رۆشندەكەم و پەنجەرە
 بەلاي چەپدا دادەخەم ئەم خەمە سوۋكەش كە مروڧى تىيدا
 دەسوۋتى تىدەپەرپىت ئاگرىك لىمان دەپروانى و دەيەۋى
 لەبارەمانەۋە بدوۋىت ئاگرى زمانە مۇميا كراۋەكان

زەماوئدى ناكام

چاوه سادەكان يانى پووناكى شار بۆچى ئاوا زوو تووڤرە دەبن
 بەتاي كراسيىكى تەنك لەژيىر بارستىك خۆل نوستووم ناخۆشى
 كەسم نەويست و ناخۆشيانووستووم ئەى ئال لە ئەشق ويىرد
 و نزالە گريان بەكولتەرن مندالەكانم زوو نەبنە ھاوسىيى مال بە
 مالم و شەربەتم نەكەنە شووشەيەك ئيسپرتۆ و نەيەنە زەماوئدى
 ناكام

دره‌ختی زانین

باخچه مردوو و داهاتووش پیوستی به باخچه‌یه بو ههمیشه
 خاوه‌نی بوژانه‌وه‌ی باخچه ده‌بم ئاسۆ له‌خوبایی و توند و
 تووره‌یه بی پرس و را هه‌ولده‌دا په‌له‌ی ره‌ش باته ناو په‌نگی
 خۆر خۆریش زیاد له پیوست ساده‌یه و په‌نگ و شیوه‌ی
 هی منه هی منی ناو تاجه‌گولینه و قۆزاخه بی جه‌نگ
 ناتوانی له‌ناو ده‌ستم راپیسکینی و له‌گه‌ل بی‌ده‌نگی خۆر قسه‌م
 کردوو دلخۆش و دلنیام له‌ناو تاجه‌گولینه و قۆزاخه به سواری
 بای په‌له‌هاتوووم و راناکه‌م خه‌ونی هه‌موو دنیام بینوه و
 له چاره‌نووس بو‌ی ده‌گه‌رپیم بو ئه‌وه‌ی له‌گه‌ل ناوی خودا
 و خۆر بمینمه‌وه ئه‌ستیره که ده‌رژئی دیت چاوی من ماچ
 ده‌کات و ده‌ست به‌سه‌ری زه‌وی داده‌هینیت هه‌ست ده‌کات من
 خاوه‌نی زه‌ویم و نه‌خشه‌یم به هیللی خۆر کیشاوه جه‌سته‌یه‌ک
 له نیوان تاجه‌گولینه و قۆزاخه‌دا خه‌ریکه گیانی دیتبه‌ر به وشه‌ی
 گیانه‌اته‌به‌ر پیشوازی لی ده‌که‌م دل‌م به میوانیک خۆشه به
 لاری ریناکات و وه‌ک دوایین به‌خشنده له زایه‌له‌یه‌کی دووردا
 شتیک ده‌لی ئاشنای دره‌ختی زانین

ئەیلوولی ۲۰۱۸ هه‌ولێر

ئاماره

- * سه‌باح سابیر حه‌سه‌ن: سه‌باح ره‌نجده‌ر.
- * له ۱۹۶۵/۱۱/۱۸ له هه‌ولێر له دایکبووه.
- * خوێندنی سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی و ئاماده‌یی سالی ۱۹۸۵ له هه‌ولێر ته‌واو کردووه.
- * له سه‌ره‌تای هه‌شتاکانه‌وه له‌ناو واقیعی نووسیندا به‌دوای پرووناکی نه‌ینیدا وی‌له و له واقیعی زه‌ینیشدا مامه‌له له‌گه‌ڵ شیعر ده‌کا و به‌ر ئه‌گه‌ره‌کانی بوونی ده‌خات.
- * ئهم کتیبانه‌ی له ئه‌ده‌بی کوردیدا نووسیوه:
- ۱- زیوان: ۱۹۸۸، رۆمانه شیعر.
  - چاپی دووهم: ۲۰۰۴.
  - چاپی سێهه‌م: ۲۰۰۹.
  - چاپی چواره‌م: ۲۰۱۲.
- ۲- روه‌که‌کانی خوداوه‌ند: ۱۹۹۹، شیعر.
  - چاپی دووهم: ۲۰۰۶.
  - چاپی سێهه‌م: ۲۰۱۲.
- ۳- خه‌ون وا خۆی گێرایه‌وه: ۲۰۰۴، شیعر.
  - چاپی دووهم: ۲۰۱۲.
- ۴- شه‌ری چل ساله‌: ۲۰۰۵، شیعر.
  - چاپی دووهم: ۲۰۱۲.

- چاپی سییه‌م: ۲۰۱۸.
- ۵ - مردوو یه‌ک ئاگای له هه‌مووانه: ۲۰۰۸، شیعر.
- چاپی دووهم: ۲۰۱۰.
- چاپی سییه‌م: ۲۰۱۲.
- چاپی چوارهم: ۲۰۱۷.
- ۶ - سه‌د و یه‌کشه‌وه: ۲۰۰۸، شیعر.
- چاپی دووهم: ۲۰۱۲.
- چاپی سییه‌م: ۲۰۱۸.
- ۷ - سالی سفر: ۲۰۱۰، شیعر.
- چاپی دووهم: ۲۰۱۲.
- چاپی سییه‌م: ۲۰۱۷.
- ۸ - سروودی زه‌وی: ۲۰۱۲، شیعر.
- چاپی دووهم: ۲۰۱۲.
- چاپی سییه‌م: ۲۰۱۸.
- ۹ - سی سال شیعر: به‌رگی یه‌که‌م ۲۰۱۲، کۆبه‌ره‌هم، شیعر.
- ۱۰ - سی سال شیعر: به‌رگی دووهم ۲۰۱۲، کۆبه‌ره‌هم، شیعر.
- ۱۱ - هه‌زده‌که‌م ئه‌وه‌نده بژیم: ۲۰۱۵، شیعر.
- ۱۲ - نامه‌ی نیوان ئه‌دیبان: ۲۰۱۷، نامه‌ی ئه‌ده‌بی.
- ۱۳ - دواکه‌وتن له که‌شتیی نوح: ۲۰۱۸، شیعر.
- ۱۴ - دیوانی سه‌باح رهنجدەر: به‌رگی یه‌که‌م ۲۰۱۸، کۆبه‌ره‌هم.

۱۵ - دیوانی سه‌باح ره‌نجدهر: به‌رگی دووهم ۲۰۱۸، کۆبه‌ره‌هم.

۱۶ - چوار کتیب له‌باره‌ی شیعروهه: ۲۰۱۹، گوتار و بیروپرای

ئەدەبی.

۱۷ - به‌ها و هه‌له‌ی پیشینییه‌کان: ۲۰۱۹، شیعەر.

۱۸ - سه‌ره‌تا وشه‌بوو: ۲۰۱۹، شیعەر.

ناومرۆك

- ۳ ..... **دۆخى يەككەم**
 ۵ ..... ھەموو كەسەكان لە بويرىي پړوشتندا پازن
 ۹ ..... يەكەكان لە ئاسۆى چاوەپوانيدا
 ۱۱ ..... ديمەنيك لە شارى بۆشاييە سبييهكان
 ۱۳ ..... لە ھيزى درەوشانەوهدا
 ۱۷ ..... لە بۆسەى خدرى زيندەدا
 ۱۹ ..... ئاوم بەخۆلدا كرد و بۆنى خودا خۆش بوو
 ۲۳ ..... ئەسپى بال داستان و ئەفسانە گەيشت
 ۲۵ ..... داياگەورە نيشانەى سەرسووپرمان بەرانبەر جەرگى خۆى دادەنى
 ۲۸ ..... ئاھەنگيكي تەواو نەبيندراو
 ۳۱ ..... پەگ لە دەم جۆگەى وشك ھەناسەنادات
 ۳۳ ..... **دۆخى دوووم**
 ۳۴ ..... لەدايكبوون و مردن
 ۳۵ ..... ئەوسا و ئيستا
 ۳۷ ..... وەچە و بنەچە
 ۳۹ ..... باوەر و گومان
 ۴۱ ..... لەكەدار و كلكدار
 ۴۳ ..... ھاتن و نەھاتن
 ۴۵ ..... راست و چەپ
 ۴۷ ..... شەو و پۆژ
 ۴۹ ..... كۆن و نوئ
 ۵۱ ..... ناولەپ و ناوچەوان

۵۳	..... دۆخی سییه‌م
۵۴	..... سه‌کۆی بانگه‌واز
۵۵	..... گۆلی نزا
۵۷	..... پیتی ناوه‌کان
۵۹	..... ده‌نگی به‌جی‌ماوم
۶۰	..... خانه‌ی پیران
۶۱	..... کانه‌ خه‌لووز
۶۳	..... ناکامی له‌دایکبوون
۶۴	..... زمانه‌ مۆمیاکراوه‌کان
۶۵	..... زه‌ماوه‌ندی ناکام
۶۶	..... دره‌ختی زانین

